TTVK

Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus

DSM-direktiivin (art 17) voimaansaattaminen

LiV kuuleminen
12.1.2023

TTVK:n jäsenet (15 kpl)

- Gramex ry
- Teosto ry
- Kopiosto ry
- APFI ry
- Sanasto ry
- Kuvasto ry
- Suomen Elokuvatoimistojen Liitto SEL ry
- Suomen Muusikkojen Liitto ry
- Musiikkituottajat – IFPI Finland ry
- Suomen Musiikintekijät ry
- Suomen Musiikkikustantajat ry
- Yleisradio Oy
- MTV Oy
- Sanoma Media Finland Oy
- RadioMedia ry

+ yhteistyötä Motion Pictures Association MPA:n kanssa

HE vastaa direktiiviä ja EUT:n tulkintaa

- DSM art 17 => TekijäL 6a-luku, 55a-55m §. Täydentävä HE: muutoksia 55 e § ja 55 f §
- YouTubella yli 2 miljardia käyttäjää kuukausittain, palveluun uutta videosisältöä yli 500 tuntia joka minuutti. Jälkikäteisiä alasottoilmoituksia (Enterprise) 1.1.-30.6.2022 välisenä aikana noin 4,7 miljoonaa kappaletta; sisällön poisto 98,7 % tapauksista. 0,03 % käyttö mahd. tekijänoikeuden rajoituksen piirissä.
- Esitys pääosin* direktiivin art 17 mukainen (*kahdesta kohdasta huomioita)

- Täydentävässä HE:ssä esitetyt muutokset varmistavat voimaansaattamisen direktiivin ja Puola-tuomion mukaisesti; näin ne vastaavat PeVL:n huoleen sananvapauden paremmasta huomioimisesta

- Esitetyt muutokset tiukentavat edellytyksiä automaattisten estämiskeinojen käytölle PeVL:n edellyttämällä tavalla. Automaattisia estämiskeinoja koskevan maininnan poistaminen kokonaan on EUT:n tulkintaohjeistuksen mukainen ja toteuttaa eri perusoikeuksien välistä tasapainoa alkuperäistä esitystä paremmin, kuten PeVL edellytti.

- Puola-tuomio asettaa selvät reunaehdot 6 a luvun säännösten sisällölle ja säännösten soveltaminen jää riippumaan erityisesti EU-tason harmonisoivasta oikeuskäytännöstä. Esitetty 6 a luvun sääntely välttämätön direktiivin voimaansaattamiseksi, pois lukien TekijäL 55 j §

⇒ Direktiivin tavoitteet toteutuvat; yhdenmukainen soveltaminen EUT:n tulkintalinjausten mukaisesti

- Ensimmäinen EUT:n art 17 tulkintaa koskeva ennakkoratkaisu (C-401/19, Puola):

- Eri perusoikeuksien välillä artiklassa oikeudenmukainen tasapaino
- Sananvapauteen kohdistuva rajoitus oikeutettu ja suhteellisuusperiaatteen mukainen
- Artiklaan on jo sisäänrakennettuna asianmukaiset takeet, joilla varmistetaan sananvapauden toteutuminen ja eri oikeuksien välinen tasapaino => NB! Samat takeet huomioitu myös HE:ssä lähes identtisin sanamuodoin
- Mm. Elinkeinovapauden kunnioittamiseksi palveluntarjoajille jätetty tarpeellinen liikkumavara velvollisuuksien toteuttamisessa, asetettu selkeä ja täsmällinen tulostavoite => toteutettu lähes identtisin sanamuodoin myös HE:ssä

Kahdessa kohdassa HE eroaa direktiivistä

- Direktiivin 17.1 artikla:

”*Verkkosisällönjakopalvelujen tarjoaja suorittaa tässä direktiivissä tarkoitetun yleisölle välittämisen* ***tai yleisön saataviin saattamisen****,* ***kun se antaa yleisölle pääsyn käyttäjiensä palveluun lataamiin*** *tekijänoikeudella suojattuihin teoksiin tai muuhun suojattuun aineistoon*.”

- Suomen esitys TekijäL 55b.1 §:

”***Jos teoksia tallennetaan palveluntarjoajan palveluun****, palveluntarjoaja välittää ne yleisölle* ***siten, että yleisöön kuuluvilla henkilöillä on mahdollisuus saada ne saataviinsa itse valitsemastaan paikasta ja itse valitsemaan aikana***.”

1. Vastuun oikeudellinen lähtökohta

- Esityksessä kaksi kohtaa poikkeaa direktiivistä => ongelmia

1. 55b.1 §: Palveluntarjoajan vastuun oikeudellinen lähtökohta
- Suomen esitys poikkeaa direktiivistä ja tulisi muuttaa direktiivin sanamuodon mukaiseksi
- vastuun alkamisen hetki ja tapa olennainen ero:
    - ”kun se antaa yleisölle pääsyn käyttäjiensä palveluun lataamiin teoksiin” (direktiivi)
    - vrt. ”jos teoksia tallennetaan palveluntarjoajan palveluun” (esitys)
- yleisölle välittäminen TAI saataville saattaminen (direktiivi)

- Molemmat tekijänoikeudellisesti relevantteja käsitteitä, joiden tulkinta elää teknisen kehityksen ja EUT:n ratkaisukäytännön kautta
- em. EU-oikeuden käsitteet pysyvät samoina, konteksti vain muuttuu
- Direktiivin sanamuodossa pitäytyminen ainoa vaihtoehto tässä kehityksessä mukana pysymiseksi

2. Kohtuullinen hyvitys

3. 55j §: oikeus kohtuulliseen hyvitykseen

- Käyttäjällä ja palveluntarjoajalla oikeus saada tekijältä ”kohtuullinen hyvitys” teoksen perusteettomasta estosta tai poistosta ilman TekijäL:in perustuvaa syytä
- Direktiivin ulkopuolinen elementti, direktiivissä ei säädetä tällaisesta
- ”kohtuullisen hyvityksen” tulee olla oikeudenmukaisessa suhteessa menettelyn moitittavuuteen ja seurauksiin (55j.3 §) ??
- Vrt. käyttäjä ja palveluntarjoaja voivat vaatia tekijältä vahingonkorvausta oikeudettoman pyynnön aiheuttamasta vahingosta (55k.3 §)

⇒Mitä 55j §:llä oikein hyvitetään? Mielipahaa? Viivettä ilmaisunvapauden toteutumisessa?

⇒Tarpeeton ja perusteeton, tuottamuksesta riippumaton rangaistusluontoinen korvausinstituutio

⇒Rikkoo direktiivissä säädetyn osapuolten tasapainon; kukaan ei korvaa oikeudenhaltijoille jokaista poistoa edeltänyttä tekijänoikeuden loukkausta (= miljoonia poistoja pelkästään Youtubessa)

⇒Sekoittaa TekijäL 57 § 1 momentissa olevan ”kohtuullisen hyvityksen” vuosikymmenten oikeuskäytännöllä saavutetun vakiintuneen tulkinnan

TTVK

Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus

Kiitos!

Toiminnanjohtaja, LL.M.
Jaana Pihkala
jaana.pihkala@ttvk.fi
Puh. 040 706 6674

info@ttvk.fi
www.ttvk.fi
twitter.com/TTVKRY

www.tekijanoikeus.fi
www.facebook.com/tekijanoikeus.fi